

3.9 Enšpígl krejčím

Téma	ENŠPÍGL KREJČÍM
Mezipředmětové vazby	Čtenářská gramotnost, výtvarná výchova, finanční gramotnost, matematika
Věk žáků	6. až 8. ročník
Časová dotace	1 vyučovací hodina
Potřebné pomůcky	Pastelky, internet
Získané dovednosti a znalosti	Práce s textem
Poznámky pro učitele	Žáci si nejprve přečtou text a poté samostatně vypracovávají úkoly.
Zdroje	KOLÁŘ, Jiří. <i>Enšpígl</i> . 3. vyd. (2. vyd. v Klubu mladých čtenářů). Přeložil Josef HIRŠAL, ilustroval Kamil LHOTÁK. Praha: Albatros, 1992. Klub mladých čtenářů (Albatros). ISBN 80-00-00263-9.
Autor	Jana Doležalová

ENŠPÍGL KREJČÍM

Jak tak Enšpígl vandroval křížem krážem po Německu, dostal se až do Berlína a tam ho napadlo, že se dá na krejčovinu.

Hned první mistr, kterého požádal o místo, jej přijal do učení. Enšpíglowi však šití zpočátku moc nešlo.

„Žádný učený z nebe nespadl,“ řekl mistr na útěchu, „ale jedno si pamatuj, dobrý krejčí musí šít tak, aby to nebylo vidět.“ (1)

Enšpígl si vyložil mistrova slova po svém, vzal jehlu, nůžky, metr i látku, zalezl pod velikánskou putnu a tam šil. (2)

„Takové šití jsem jaktěživ neviděl! Co to vyvádíš za hlouposti?“ ptal se krejčí.

„Šiju tak, jak jste mi poradil, aby to nebylo vidět!“ odpověděl Enšpígl.

Mistr jen zavrtěl hlavou, a protože Enšpíglu pořádně neznal, řekl mu, aby vylezl, že to tak nemyslel. Enšpígl tedy vylezl na světlo a šil vesele dál. Mistr byl hodný a Enšpígl to u něho vydržel celý měsíc. (3) Jednou večer se krejčímu únavou klížily oči a nejraději by se už viděl v posteli, ale bylo ještě třeba něco udělat.

I povídá mistr Enšpíglowi: „Jsem dnes celý polámaný, musím se brzo natáhnout, tu máš kabát, nahod’ na něj rukávy a pak můžeš jít taky na kutě. Ale pospěš si, ať mi nespálíš všechny svíčky.“

Když mistr odešel, pověsil Enšpígl kabát na hřebík, z každé strany postavil voskovici a dal se do práce. Vzal levý rukáv a vhodil ho na levou stranu kabátu. Pak zase pravý rukáv na pravou, ale protože rukávy hned zase spadly, házel je znova a znova a nepřestal, dokud na dvoře nezakokrhal kohout a mistr nenahlédl do dílny.

„Co to, propánakrále, děláš?“ zvolal ode dveří, neboť Enšpígl se nedal ničím z práce vyrušit a házel rukávy dál, jen to fícelo.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Dal jste mi divnou práci, pane mistr, celou noc se lopotím jak mezek (4) a stále nadarmo. Ať házím, jak házím, rukávy nechtějí na kabátě držet!“

„Copak jsem si pomyslel, žes takový nekňuba a nevíš, když řeknu, abys nahodil rukávy na kabát, že to znamená, abys je přišil?“

„Aby vás čert vzal,“ řekl zlobně Enšpígl. „Něco jiného říkáte a něco jiného myslíte. Nezamhouřil jsem celou noc oka a ještě mi vynadáte. Přišijte si to sám, já si jdu lehnout.“

Ale mistr se rozkřikl, že nepotřebuje takové nemehlo, a začal vypočítávat, kolik mu musí Enšpígl zaplatit za zbytečně propálené svíčky. (5)

To bylo na Enšpíglu příliš mnoho. Neodpověděl, sbalil svůj raneček, zasalutoval a pustil se cestou do Brandenburku.(7)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Uměl bys šít tak, aby to nebylo vidět? Popiš, jak bys šil.
2. Pokud víš, co je PUTNA, nakresli ji. Pokud ne, porad' se se sousedem a nakreslete jeden obrázek společně. Pokud neznáte přesný význam tohoto slova, nakreslete to, co se domníváte, že **by slovo PUTNA mohlo znamenat**.
3. Jak si představuješ hodného mistra?
4. Jak se nazývá mládě mezka?
5. O jaký druh svíčky se jednalo? Vyhledej, co znamenalo PLAT VE VOSKU.
6. Za jak dlouho dojde Enšpígl do Branderburku?
7. Dej radu krejčímu, čeho by se měl vyvarovat, aby si i s dalším učedníkem nepřidělával nepříjemnosti.

ŘEŠENÍ

1. Ponecháno na fantazii dětí. Všechny odpovědi jsou správné. Například – šil bych neviditelnou nití, šil bych nití, která není vidět (otázka – z čeho by třeba mohla být vyrobena).
2. Putna – dříve větší oválná nádoba s uzávěrem (například na mléko).
3. Diskuse se žáky: například takového, který mi za dobře odvedenou práci dobře zaplatí.
4. Mezek je kříženec samice osla domácího a samce koně domácího. Je to mezidruhový kříženec, který je téměř vždy neplodný (neodpovídající si počet chromozómů). Ve výjimečných případech může být mezčí klisna plodná.
5. Svíčka voskovice (vyskytuje se již v textu) byla poměrně drahá, neboť na výrobu svíček se používal včelí vosk. Plat ve vosku byl ve středověku jeden ze způsobů placení poplatků v řemeslnických ceších. Včelaři prodávali včelí vosk voskářům, kteří jej zpracovali a prodali svíčkařům, kteří vyrobili voskovice.
6. Využijeme google maps k vyhledání vzdálenosti a určení doby chůze. Zajímavostí je Brandenburk (rozhodnutí, zda žáci přijmou Brandenburg je na nich). Přibližná vzdálenost je 72 km, 14 hodin chůze. Ale to by to nesměl být Enšpígl.
7. Dávat jednoznačné pokyny.